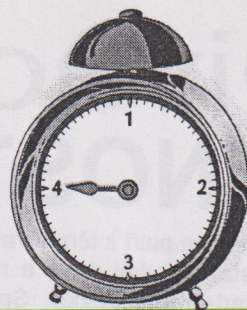

WINTRŮV RAKOVNÍK

XXVI. PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH
DIVADELNÍCH SOUBORŮ

BŘEZEN 2002

Pravidlo č. 4: Žádný mejdan není poslední!

Stochovští doporučují domácí ochotnické organizaci LUNA : **HRAJTE NĚCO DIVÁČTĚJŠÍHO!**

Horror skončil a celá naše redakce se vytrmácela z hlediště s různorodými pocity, asi jako všichni ostatní. Inscenace oslovovala více či méně. Každopádně byla kontroverzní. Nebylo zbylí. Režiséra **Luboše Fleischmanna** jsme si museli chtít nechtě pozvat do horkého křesla. Vyzvali jsme na něj hned dva. I ulekl se, ale dal se donutit.

Já jsem vaše představení samozřejmě pochopil, ale přesto se raději zeptám, o čem jste hráli?

Naše představení je na základě rodinných vztahů, v první fázi, ale zároveň ho lze převést na celou společnost. Hrajeme o společnosti, která proti jedinci je pochopitelně vždycky v přesile. Jedinec nikdy nemá šanci, když proti němu vystoupí smečka. My už máme za sebou vlastní celou trilogii. Po Kafkově Proměně a po Pokojíčku je tohle třetí kus. Už s tím skončíme.

Můžete prozradit, o jaký jde žánr?

Původně je hra napsána podle mě jako katastrofická groteska. Dala by se samozřejmě brát jako tragikomedie. Já tomu záměrně říkám příběh, protože se možná dostávám do roviny, že nechci ani grotesku ani tragikomedii. Prostě příběh. Souvisí to i s tím, že my když jsme měli premiéru, hráli jsme spíš komedii než tragikomedie. Hodně jsme potom předělávali, protože zaváněla lacinými vtipky. Nebylo to ono.

Premiéra byla kdy?

Premiéru jsme měli 26. října. Horror je čerstvý a pořad se předělával.

Proč jste zvolili trilogii takovýchto přestavení?

To přišlo samo, my jsme dělali Kafku, dramatizaci několika povídek, Pokojíček se nám moc líbil a dál jsme hledali něco, co by nám sedlo. A našli jsme tehle text.

Je pravda, že existuje řada lehčích forem, pro diváky možná zajímavějších, a ve Stochově je nám doporučováno, abychom udělali něco diváctějšího. Já se nechci přiznat, že to neumím dělat, ale nevím jestli je to moje parketa dělat vyložené konverzační komedii. My jsme se ale rozhodli, že se do něčeho podobného

pustíme. Děláme Hrdinu západu od J.M.Syngeho, irská hra, kterou režíruje Kateřina Baranovská. Ta hra je pochopitelně těžká, má obrovskou hloubku, ale jí se to určitě podaří.

Neradi děláme prvoplánové věci. Samozřejmě je zkoušíme, ale máme klubový pořad, jmenuje se Koktejl, v něm čas od času uděláme divadlo, které je prvoplánové, a neustále si ověřujeme, že nám příliš nejde. Mě se ale hra od Goldflama moc líbila, vím, že po ní sáhlo už více souborů, ale proč ne my.

A údernou vizuální stránku jste zvolili záměrně?

Je tam právě z toho důvodu, že než jsme k takové podobě přistoupili, dělali jsme spíš americkou show. Laciné vtipky, kdy jsme tahali z poklopců různé barevné věci. Hráli jsme například pro učiliště ve Stochově. Těm se to moc líbilo, ale pak nám na Thálii Jarda Kodeš a Lenka Láznovská řekli, že tudy cesta opravdu s touto hrou nevede. Proto jsme se zamysleli, pracovali postupně a ono to docházelo. Například jsem nevěděli, jak vyřešit snové stavy, řekl jsem si, že zkusíme umístit stroboskop. Děsili

jsem se sice, aby nevadil lidem v očích, ověřili jsme si, že to až tolik problém není. Některým sice vadí už z principu. Šárka Vyskočilová třeba měla trauma, že tam bude. Děsila se, co jsem si vymyslel, protože říkala, že si vzpomněla, když byla v patnácti na diskotéce a byl tam stroboskop, hrozně jí vadil. Ale dopadlo to dobře.

Nebál jste se, že se bude tahle výrazná složka tlouct s textem?

Nebál! Nebál, protože si myslím, že tam i patří. Otázka je, co si myslím já, co si myslíte vy a co diváci. Proto je nutné si o tom popovídat. My jsme přesvědčení, že tam prostě patří a že tam být má.

A co vy sám plánujete dál?

Protože jsem teď také činný v trochu jiných sférách ve městě, budu připravovat nějakou milou, veselou hru. Třeba zase nějakého Pitínského nebo tak. Mám spoustu nápadů, spoustu plánů, ale nevím, jak dalece si ještě můžeme troufnout.

Takže se nemůžu těšit, že příště to bude "normální"?

Příště bude Hrdina západu a já myslím, že Káča to zvládne, že to nebude úplně normální, protože to tak musí být. Já jsem dalek těch slibů, abych řekl, že moje příští hra, kterou budu režírovat, bude Gogol nebo Čechov, protože jsou řemeslně těžcí. Asi bych je ani nezvládl. Ale možná že časem... zase nějakého Pitínského.

Vy jako divák máte radši komedie?

Já jsem odkojen Lysou nad Labem Mirkem Pokorným, protože jsem tam asi čtyři roky působil v letech 88-92, tak i to možná je důvod, proč děláme do takových tvarů. Právě Mirek mě je naučil. Já se ovšem rád podívám na všechna dobrá divadla, i když jsou vtipná. Třeba večer bude Dividýlko Slaný, vloni VAD bylo skvělé. Já jsem emotivní, když se mi líbí, když na mě zapůsobí, je jedno, jestli to je sranda nebo nesranda.

ruk & ad.

Divadlo Luna Stochov

ARNOŠT GOLDFLAM - HORROR

Arnošt Goldflam patří k těm divadelníkům, kteří neustále hledají nové a netradiční cesty divadelního jazyka. Společným jmenovatelem jeho autorské tvorby je zobrazení absurdní reality, jejímiž symptomy jsou manipulace, agresivita, netolerantnost. Ve hře *Horror* tyto motivy vyplývají z premisy, že vše, co neodpovídá námi stanovenému řádu a vymyká se mu, je nutné zničit. Pokud se nemýlím, jde režisér Luboš Fleischmann a jeho divadlo LUNA Stochov podobnou cestou divadelního vyjadřování. Výsledek jejich poslední inscenace k tomu alespoň odkazuje. A evidentní "souznění duší" (tj. autora a realizátorů inscenace *Horror*) přináší své ovoce. Byli jsme svědky v zásadě působivého představení, které sdělilo jasně ústřední myšlenku i téma předlohy, a kde aktéři vědí, "o čem" a "jak" hrají. Divadelní praxe dokázala, že absurdita na jevišti zazní v plné své parádě tehdy, vyrůstá-li z realistického, ba až naturalistického základu. Jakákoliv "zdivadelňování" paradoxně absurditu popírá. Z toho úhlu pohledu se většinou režii onu realisticko rovinu daří realizovat a to zvláště v samotné expozici inscenace, kde by snad dokonce snidaně před příchodem syna 2 unesla i větší a naturalističtější plochu. Problematické a zavádějící (ve smyslu dalšího rozvíjení příběhu) se pak

jeví ono "zdivadelňování", kdy je nám pomocí stroboskopu ilustrována agresivita a "zvířecost" rodiny v očích syna 2: předznamenává nám totiž, k čemu že asi dojde, a tím se značně oslabuje vyznění vrcholné agresivní situace celé hry. Stejně jako snaha o jistou psychologickou motivaci je na škodu: v takovémto divadelním systému není potřeba vysvětlovat, jak a proč se syn 2 dostal do skříně, vyvolává to totiž řadu dalších nežádoucích spekulací. Přimlouvali bychom se také k ještě naturalističtějšímu scénografickému řešení,

které by výrazněji vyznačovalo svět, ze kterého není úniku. Ze vzácně vyrovnaného hereckého kolektivu nás přece jen nejvíce zaujal Michal Isteník jako syn 1. Stochovský soubor jde svou vlastní divadelní cestou – co více si přát? A co více si přát na poli amatérského divadla, které se - chtě nechtě – musí přát o diváka v konkurenci s divadlem profesionálním. Přes zmíněné vady na krásu je cesta stochovských prokazatelně správná. Takže upřímně: šťastnou cestu.

UCHO

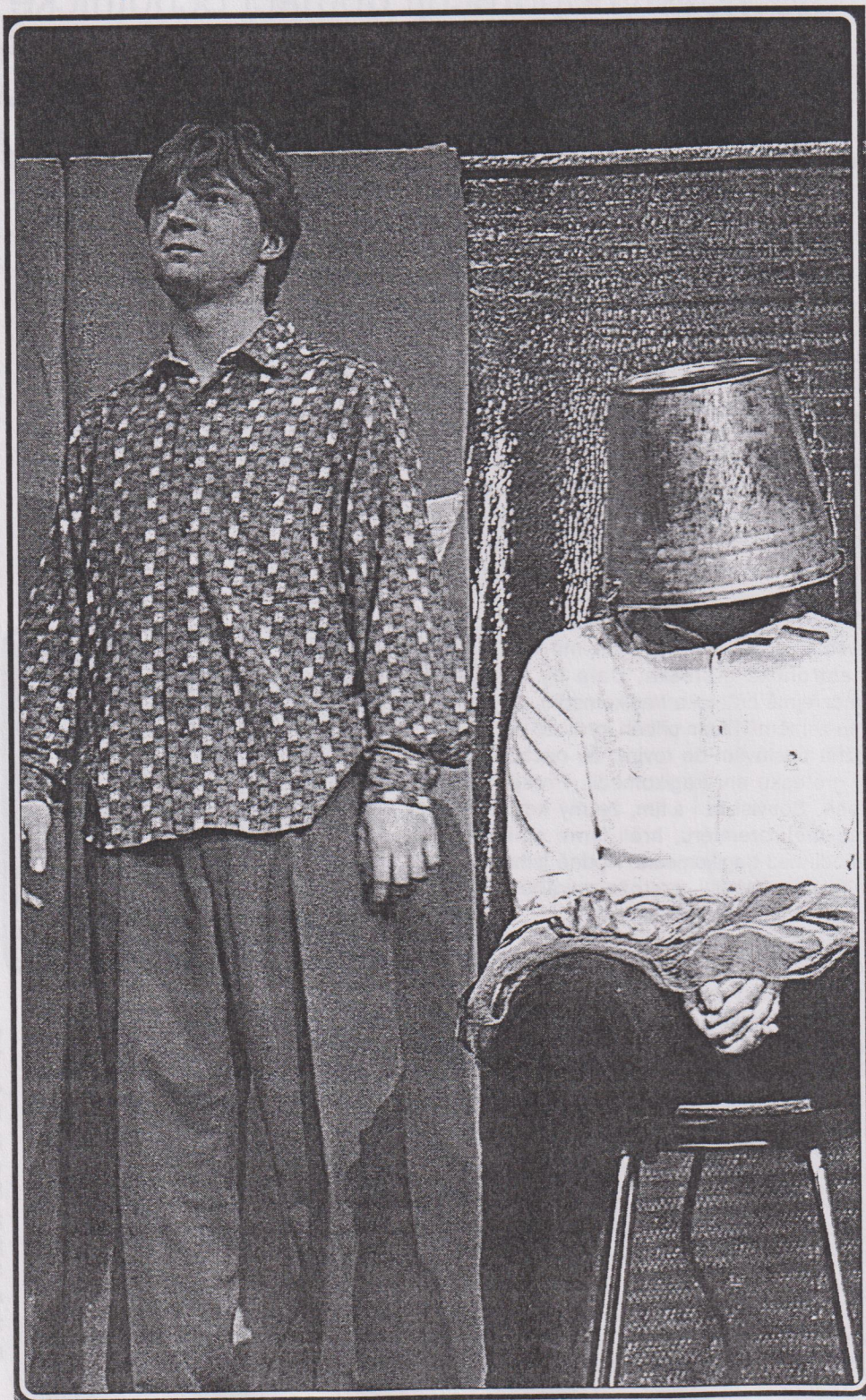
Hlásím další výsledky mé "špionské" práce. Z představení *Horror* odcházela většina diváků mírně řečeno s vytřeštěným výrazem v očích a v rozhovorech si většinou vypomáhali slovíčkem "Divný". Při odchodu ze sálu jsem ale zaslechl i jednu paní špitnout: "Taková normální rodinka." Jenom doufám, že si dělala legraci.

O přestávce v představení *Král Colas* se sice ozývali jakési hlasy, které říkali něco jako "Trochu zdoluhavý.", ale po představení se všichni pouze blaženě a spokojeně usmívali a nezapomínali si navzájem říkat, že: "Mě se to líbilo."

Bedřich raději jódluje se setkala s jednoznačně kladným diváckým ohlasem. Sál byl po jeho skončení plný výrazů, jako "Skvělý!" nebo "Fakt dobrý.". Ovšem jednou jsem zaslechl pobaveně rezignované: "Ti se vyblbli."

Tím moje výzvědná činnost prozatím končí. Skoro jsem z ní ohluchl. Možná to je tím, že když už se nějaký divák baví o shlédnutém představení, tak neuvěřitelně tiše! Takže, až budete zase jednou na přehlídce se svým přítelem rozebírat představení, myslete na zdraví špehů a zkuste to trochu víc nahlas...

Agent A. Doležal

Nové divadlo Mělník KRÁL COLAS

Podle románu Romaina Rollanda Dobrý člověk ještě žije zdramatizoval Pavel Kohout.

Hraje Nové divadlo Mělník, příběh se odehrává v kraji Burgundském, v kraji vína, které k nám bylo dovezeno a o jehož trpkosti

nám vypráví Bušek z Velhartic. Ti, kdož znají originál textu velkého humanisty, připomenou si plnokrevné postavy příběhu Colase Breugnona, který sám upíjí z života plnými doušky a jako renesanční postava není vpravdě jen postavou kladnou. Přežívá

dobu moru, tažení vojsk a s obdivuhodnou silou vzdoruje nástrahám holé skutečnosti. Dalo by se očekávat, že na nás z jeviště dýchne kus drsné reality, vypracovaných situací, vztahu a charakterů, ale to se neděje.

Dramatizace je vedená jinou cestou, spíše vypráví a informuje. A už vůbec neumožňuje uvést do chodu divadelní prostředky. Šedivý nevzrušivý tok děje nemá šanci být narušen a povýšen sebelepším hereckým výkonem. Dokladem je znamenitý Bořík Procházka, jehož herectví je ozdobou inscenace pokud se týče niterné osamocené herecké výpovědi. Ale s dramatickostí příběhu a situací to stejně nepohne. Herci prostě pod přikrovem epického nánosu nemohou vzkřísit divadlo a proměnit se v jednající lidi, vše je průhledné, dané, bez stopy překvapení a zvratů. I scéna je nefunkční. Ilustruje a pouze její přední část je využita. Jedině Jiřina Lhotská využívá ojediněle zdařile napsaného dialogu a hned je to znát. Opět se potvrzuje stará pravda o složitosti převodu románu do jevištní podoby. Soubor složený z dobrých typů a zřejmě dobrých herců by si zasloužil lepší předlohu.

Karel Semerád

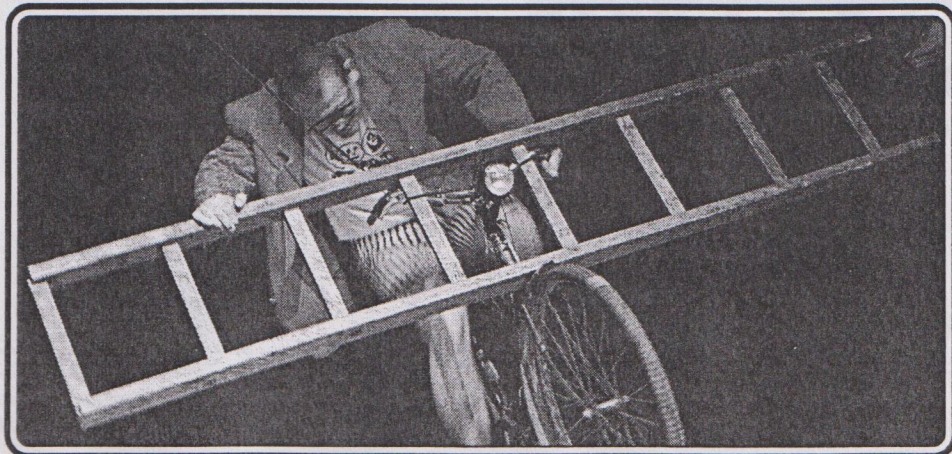
Jiří Šíma na motivy Woody Allena: Bedřich raději jódluje Dividýlko Slaný

Závěrečné představení Wintrova Rakovníka 2002 se odehrálo ve znamení kolektivního autorského divadla. Ať už text či inscenace vznikla jakkoliv, smyslem počínání Dividýlka je setkání. Setkání těch na jevišti s těmi v hledišti i těch na jevišti se sebou samými. Vodopád slovních spojení, překvapivých i notoricky známých fórů všeho druhu, obracení významů slov i situací, vršení bláznivých prostředí až k tomu nebláznivějšímu, práce se scénou, kostýmem a rekvizitou, která zrovna tak překvapuje naprostou banálností jako promyšlenou rafinovaností. Zkrátka a dobře, tím hlavním v tomhle nepopsatelném a jakýmkoliv poučkami neuchopitelném představení je především a jediné hra, hra jako téma i prostředek, hra s puncem osvědčené "poetiky" souboru. Co víc říci. Snad jen tolik, že právě to, na čem je inscenace postavená, může být

jednou důvodem k dokonalému společnému naladění jeviště a hlediště a hned vzápětí tím, co přispěje k dokonalému vzájemnému nepochopení. Buďme rádi, že právě tady a právě na sám závěr přehlídky se spojení uskutečnilo jen s minimem

šumů, a přejme Dividýlku, aby takových podařených setkání nad inscenací o Bedřichově jódlování v obchodním domě zažilo co nejvíc.

Kateřina Fixová

KRTEK TAM PŮVODNĚ NEBYL

Bedřich dojdloval, čili skončilo představení Dividylka ze Slaného Bedřich raději jódluje, a my se rozhodli vyzpovídat jednoho z režisérů, herců a autora scénáře, sepsaného podle předlohy Woodyho Allena, Jiřího Šimu. Trvalo však sbalení scény, posilnění a rozborový seminář, než jsme se k našemu plánovanému rozhovoru dostali, ale i tak není čeho litovat.

Kolik z Woodyho Allana zůstalo ve vašem textu?

Těžko říct, já odhaduji pět procent, možná i méně. Ale cílem bylo, aby tam z Woodyho bylo co nejvíce. Aby to byl Woody a aby to byly variace na Woodyho. Chtěli jsme cítit jeho poetiku. Jeho humor, jeho nonsensy. Myslím si, že je ho tam víc než jen v textu. Jeho citací a jeho vět je tam minimum. Formálně tedy zůstal více než textově.

Je pro vás klíčový text anebo jeho ztvárnění?

Klíčová je symbióza. Jednak humor v textové rovině, který je ještě umocňován vizuálními fóry. Takže neklademe na první místo vtipy slovní ani vizuální. Chceme, aby hra měla i nějaký podtext. Neupřednostňujeme jedno před druhým. Snažíme se o komplexnost, víceméně mimoděk. Snažíme se o totální, hravé divadlo.

Je tam snaha o nějakou vyváženost?

My se o nic příliš nesnažíme. My to děláme, jak cítíme, hlavně jak nás to baví, aby inscenace byla pro nás hravá a abychom se při ní dobře cítili a dobře bavili. Když toto zafunguje mezi námi, mám zkušenost, že potom jsme schopni humor přenést do hlediště, na diváky.

Kolik prostoru mají herci na vlastní improvizaci?

Prostor je spíše dán na zkouškách, ale pro představení se snažíme o pevnou formu. Mám pocit, že jakákoli improvizace navíc by nemusela zafungovat, protože nejsme takoví improvizátoři. Někdo možná ano, ale my se většinou snažíme držet formy. Ovšem během zkoušek je místo pro legrácky naprosto otevřené. Když kdokoli přijde se sebevětší blbostí, vyzkoušíme,

jestli je použitelná. Pokud většina řekne ne, nebereme ji. Kolikrát víc vzniknou trapasy. My jsme schopni je povýšit na jinou kvalitu, že lidi říkají, to nemůže být improvizace, je zvláštní, ale ona to improvizace je. Nečekaně někde něco zaskřípe, někdo se zapomene a někdo jiný to začne nahrazovat. Lidé pak často říkají, že to muselo být nazkoušené. Taková věc se nám stává často.

Funkčnost vtipu zkoušíte sami na sobě?

Vycházíme z toho, co mám připadá inteligentní a vtipné. To použijeme. Je otázka, jestli gag připadá vtipný i lidem. Útvar se tedy mění. Další představení bude zase trošku jiné. Je pořád v pohybu.

Většina gagů vzniká na scéně při zkouškách?

Hodně věcí šlo sice "od stolu", ale řada se jich nedá vymyslet. Potom při zkouškách někdo někoho inspiruje, vymyslí kravinu, jako například Krtek, který v představení původně nebyl, válel se ve zkušebně, jeden herec ho vzal a povídá: "Hele, Krtek." Navlékl mu oprátku a najednou přišla asociace na Tenkrát na západě. Najednou byl Krtek součástí představení. A my zjistili, že je to jedno z nejlepších míst.

Musel jste kvůli tomu nějak přepisovat scénář?

Jo, to je normální, verze je spousta a pořád se mění. Třeba jsme museli představení přeobsazovat. Z inscenace jsme vyhodili jednoho herce, protože byl zaneprázdněn v zaměstnání. To byl důvod, proč například scéna ve vězení nevypadala tak, jak jsme si představovali.

Z vašeho pohledu se představení změnilo od premiéry hodně?

Moc ne. Premiéra byla vynikající, protože na ní přišli lidi, kteří nás mají rádi a v našem prostředí, kde jsme doma a kde máme všechno osahané, a nám se povedla. Pak stačí, když přijde prostředí, kde nejde pověsit a vletět kondor a letět kulka. V tu ránu představení ztrácí kouzlo. Třeba toto prostředí bylo celkem dobré.

Co připravujete dál, jako soubor?

Děláme vždy něco jiného, než bylo předchozí představení. Každé je nesrovnatelné s předchozími. Děláme to spíše podvědomě a víme, že dobře, protože na nás stále chodí lidi. Protože ví, že neuvidí pořád jedno a to samé. Uvidí jiný žánr a jiné výrazové prostředky. Díky tomu již pětadvacet let. Ve Slaném hrajeme třeba dvacetkrát jedno představení a pokaždé je vyprodáno. Takový je náš recept na udržení přízně na malém městě.

ad. & ruk.

DNEŠNÍ PROGRAM

Neděle 24. března 2002

10.00 hodin

Vyhlášení výsledků a zakončení

Wintrova Rakovníka

